

Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Petržalka

Materiál na rokovanie
miestnej rady
dňa 18. jún 2024

Materiál číslo: 67/2024

**Návrh na schválenie účasti mestskej časti Bratislava-Petržalka ako člena v
energetickom spoločenstve ES Bratislava-Petržalka, ktoré bude založené ako
občianske združenie**

Predkladateľ:

Ing. Ján Karman
2. zástupca starostu

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodová správa

Zodpovedný:

Ing. Ján Karman
2. zástupca starostu

Spracovateľ:

Ing. Ján Karman
Ing. Roman Chovanec
Kancelária zástupkyne a zástupcu starostu

Návrh uznesenia

Miestna rada mestskej časti Bratislava-Petržalka

o d p o r ú č a

Miestnemu zastupiteľstvu mestskej časti Bratislava-Petržalka

s c h v á l i ť

účasť mestskej časti Bratislava-Petržalka a jej vstup ako člena do energetického spoločenstva s názvom „ES Bratislava-Petržalka“, ktoré vznikne podľa § 11a ods. 1 zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vo forme občianskeho združenia podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov (ďalej ako iba „ES Bratislava-Petržalka“)

Dôvodová správa

1. Východiská

Energetická kríza v plnej miere ukázala, že potrebujeme všetky dostupné nástroje na dosiahnutie európskych klimatických cieľov, postupne vyradovať fosílna palivá a uviesť do reality energetickú transformáciu. Roky závislosti od (väčšinou dovážaných) fosílnych palív prinútili Európu využívať zdroje energie spôsobujúce znečistenie, čo brzdí naše úsilie o zníženie emisií skleníkových plynov. Táto závislosť nás urobila zraniteľnými voči náhlym zmenám v ponuke a cenovej volatilitě (kolísanie cenovej hladiny). Energetické spoločenstvá môžu byť kľúčové pre dosiahnutie cieľov v oblasti klímy a dekarbonizácie Európy do roku 2030. Energetické spoločenstvá pracujú na rozvoji decentralizovaného, obnoviteľného, čistého a efektívneho energetického systému, v ktorého jadre sú obyvatelia. Ako také majú tieto spoločenstvá veľký potenciál pri podpore postupného vyradovania fosílnych palív, pričom súčasne zvyšujú odolnosť voči prudkým nárastom cien energií a závislosti od dovozu, prispievajú k miestnemu úsiliu o obnoviteľnú energiu a o úspory energie, a taktiež podporujú miestny hospodársky rozvoj.

2. Čo je energetické spoločenstvo a komunita vyrábajúca energiu z obnoviteľných zdrojov

Novelou zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o energetike“), ktorá nadobudla účinnosť dňa 1. 10. 2022, boli do zákona zavedené nové pojmy, a to „energetické spoločenstvo“ a „komunita vyrábajúca energiu z obnoviteľných zdrojov“. Definíciu obidvoch pojmov obsahuje nový § 11a, ktorým boli do národnej legislatívy transponované naraz dve smernice, a to smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou (pojem „energetické spoločenstvo“) a smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (pojem „komunita vyrábajúca energiu z obnoviteľných zdrojov“). Obidva nové subjekty zákon definuje ako právnické osoby. Právnu formu právnickej osoby zákon nijak neobmedzuje, preto môže ísť o akúkoľvek formu v zmysle Obchodného zákonníka, ale aj napríklad o neziskovú organizáciu či občianske združenie popri prípade združenie právnických osôb.

3. Legislatívna úprava

ENERGETICKÉ SPOLOČENSTVO

V zmysle definície podľa § 11a ods. 1 je energetickým spoločenstvom právnická osoba, a) ktorá je založená na účel výroby elektriny, dodávky elektriny, zdieľania elektriny, uskladňovania elektriny, činnosti agregácie, distribúcie elektriny, prevádzky nabíjacej stanice alebo výkonu iných činností alebo poskytovania iných služieb súvisiacich so zabezpečením energetických potrieb jej členov alebo spoločníkov (ďalej len „člen“) s cieľom realizácie environmentálnych, hospodárskych alebo sociálnych komunitných prínosov, b) ktorá nevykonáva činnosti podľa písmena a) za účelom dosiahnutia zisku, c) do ktorej je možno vstúpiť, nadobúdať podiel alebo inak sa stať členom, a z ktorej je možné vystúpiť, ukončiť účasť alebo členstvo na základe rozhodnutia člena a d) ktorej členmi, ktorí samostatne alebo spoločne s inými členmi môžu vykonávať kontrolu v energetickom spoločenstve, sú fyzické osoby, malé podniky, vyššie územné celky alebo obce v územnom obvode vyššieho územného celku, v ktorom má sídlo energetické spoločenstvo.

Z uvedeného vyplýva, že energetické spoločenstvo (ďalej len „spoločenstvo“) vznikne už splnením vyššie uvedených obligatórnych podmienok. Vznik spoločenstva ho oprávňuje na

výkon práv a povinností ustanovených v § 35a, t. j. odoberať, vyrábať, uskladňovať a dodávať či zdieľať elektrinu svojim členom, vykonávať činnosť agregácie pre svojich členov alebo prevádzkovať nabíjajúcu stanicu. Spoločenstvo však nesmie vykonávať podnikateľskú činnosť za účelom dosiahnutia zisku podľa ods. 1 písm. a), musí ísť výslovne o služby, ktoré poskytuje svojim členom. Splnenie podmienok preukazuje spoločenstvo v právnych vzťahoch s inými účastníkmi trhu s elektrinou alebo účastníkmi trhu s plynom osvedčením, ktoré vydáva a ruší na žiadosť Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, pričom v žiadosti musí žiadateľ preukázať splnenie podmienok.

Ak teda spoločenstvo chce nadobúdať práva a povinnosti z právnych vzťahov s inými účastníkmi trhu s elektrinou alebo trhu s plynom, musí byť v zmysle §11a ods. 5 držiteľom osvedčenia, nestačí len založenie právnickej osoby a naplnenie vyššie uvedených štyroch podmienok. Členmi spoločenstva môžu byť fyzické osoby, malé podniky, obce či VÚC v územnom obvode VÚC, v ktorom má spoločenstvo sídlo. Spoločenstvo môže medzi svojich členov rozdeliť najviac 50% vytvoreného zisku, pričom za činnosti vykonávané za účelom dosiahnutia zisku sa nepovažujú činnosti podľa § 11a ods. 1 písm. a). Za spoločenstvo sa v zmysle § 11a ods. 3 zákona o energetike považuje aj komunita vyrábajúca energiu z obnoviteľných zdrojov energie, ak tento zákon neustanovuje inak.

Komunitou vyrábajúcou energiu z obnoviteľných zdrojov je v zmysle § 11a ods. 2 právnická osoba,

a) ktorá je založená na účel výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie, ktorá súčasne môže byť založená na účel dodávky elektriny alebo plynu, zdieľania elektriny z obnoviteľných zdrojov energie alebo biometánu, uskladňovania elektriny z obnoviteľných zdrojov energie, činnosti agregácie, distribúcie elektriny, prevádzky nabíjajúcej stanice alebo výkonu iných činností alebo poskytovania iných služieb súvisiacich so zabezpečovaním energetických potrieb jej členov s cieľom realizácie environmentálnych, hospodárskych alebo sociálnych komunitných prínosov,

b) ktorá nevykonáva činnosti podľa písmena a) za účelom dosiahnutia zisku,

c) do ktorej je možno vstúpiť, nadobúdať podiel alebo inak sa stať členom, a z ktorej je možné vystúpiť, ukončiť účasť alebo členstvo na základe rozhodnutia člena,

d) ktorej členmi sú len fyzické osoby, malé a stredné podniky,28b) vyššie územné celky alebo obce v územnom obvode vyššieho územného celku, v ktorom má sídlo komunita vyrábajúca energiu z obnoviteľných zdrojov, a

e) ktorej členovia oprávnení samostatne alebo spoločne s inými členmi vykonávať kontrolu v komunite vyrábajúcej energiu z obnoviteľných zdrojov majú trvalý pobyt alebo sídlo na území vyššieho územného celku, v ktorom je umiestnené zariadenie na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie alebo zariadenie na výrobu biometánu vlastnené komunitou vyrábajúcou energiu z obnoviteľných zdrojov alebo väčšina takých zariadení, ak komunita vyrábajúca energiu z obnoviteľných zdrojov vyrába elektrinu alebo plyn vo viacerých takých zariadeniach; ak nemožno určiť vyšší územný celok podľa predchádzajúcej vety, určí sa podľa sídla komunity vyrábajúcej energiu z obnoviteľných zdrojov. Komunita vyrábajúca energiu z obnoviteľných zdrojov (ďalej len „komunita“) je teda založená na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a výrobu biometánu a súčasne môže byť založená na účel dodávky, zdieľania, alebo uskladňovania elektriny alebo plynu, činnosti agregácie, distribúcie, či prevádzky nabíjajúcej stanice. Rovnako ako spoločenstvo, ani komunita nemôže vykonávať podnikateľskú činnosť za účelom dosiahnutia zisku podľa ods. 2 písm. a). Členmi komunity môžu byť na rozdiel od spoločenstva nielen malé, ale aj stredné podniky (v zmysle definície obsiahnutej v čl. 2 ods. 1 prílohy I k nariadeniu č. 651/2014). Zároveň platí to isté, čo pri spoločenstve, teda že už vznik komunity ju oprávňuje na výkon práv a povinností, ktoré sú ustanovené v par. 70a zákona o energetike.

Oproti legálnej definícii spoločenstva je pri definícii komunity navyše písmeno e), ktoré hovorí, že členmi komunity môžu byť len takí členovia, ktoré majú trvalý pobyt alebo sídlo na území VÚC, v ktorom je umiestnené zariadenie na výrobu elektriny alebo biometánu.

Komunita môže medzi svojich členov rozdeliť najviac 50% vytvoreného zisku, pričom za činnosti vykonávané za účelom dosiahnutie zisku sa nepovažujú činnosti podľa § 11a ods. 2 písm. a).

4. Energetické spoločenstvo v mestskej časti Bratislava – Petržalka

Navrhujeme založiť energetické spoločenstvo s názvom ES Bratislava-Petržalka. Navrhujeme, aby do energetického spoločenstva vstúpila Mestská časť Bratislava-Petržalka a jej dve spoločnosti Petržalská výstavba, spol. s r. o. a Športové zariadenia Petržalky s.r.o. Keďže máme záujem, aby sa spoločenstvo v budúcnosti otvorilo aj pre vstup fyzických osôb, právnu formu navrhujeme ako občianske združenie. Tým bude zabezpečená pluralita členov, otvorenosť a dobrovoľnosť členstva. Členovia by mali vedieť ukončiť účasť v spoločenstve na základe svojho vlastného rozhodnutia a bez akýchkoľvek sankcií.

Splnenie všetkých uvedených podmienok preukazuje energetické spoločenstvo v právnych vzťahoch s inými účastníkmi trhu s elektrinou alebo účastníkmi trhu s plynom osvedčením. Osvedčenie vydáva a ruší Úrad pre reguláciu sieťových odvetví.

Právnu formu energetického spoločenstva navrhujeme vo forme občianskeho združenia podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov.

§ 2

- (1) Občania môžu zakladať spolky, spoločnosti, zväzy, hnutia, kluby a iné občianske združenia, ako aj odborové organizácie (ďalej len "združenia") a združovať sa v nich.
- (2) Členmi združení môžu byť aj právnické osoby.
- (3) Združenia sú právnickými osobami. Do ich postavenia a činnosti môžu štátne orgány zasahovať len v medziach zákona.

§ 3

- (1) Nikto nesmie byť nútený k združovaniu, k členstvu v združeniach ani k účasti na ich činnosti. Zo združení môže každý slobodne vystúpiť.
- (2) Nikomu nesmie byť občiansky na ujmu, že sa združuje, že je členom združení, že sa zúčastňuje na jeho činnosti alebo ho podporuje, alebo že stojí mimo neho.
- (3) Práva a povinnosti člena združení upravujú stanovy združení.

§6

- (1) Združenie vzniká registráciou.
- (2) Návrh na registráciu môžu podávať najmenej traja občania, z ktorých aspoň jeden musí byť starší ako 18 rokov (ďalej len "prípravný výbor"). Návrh podpíšu členovia prípravného výboru a uvedú svoje mená a priezviská, rodné čísla a bydliská. Ďalej uvedú, kto z členov starších ako 18 rokov je splnomocnencom oprávneným konať v ich mene. Návrh na registráciu musí obsahovať údaje o štatutárnom orgáne združení alebo členoch štatutárneho orgánu združení v rozsahu meno, priezvisko, adresa trvalého pobytu, dátum narodenia a rodné číslo. K návrhu pripoja stanovy vo dvoch vyhotoveniach, v ktorých musia byť uvedené:
 - a) názov združení,
 - b) sídlo,
 - c) cieľ jeho činnosti,
 - d) orgány združení, spôsob ich ustanovovania, určenie orgánov a funkcionárov oprávnených konať v mene združení,
 - e) ustanovenia o organizačných jednotkách, pokiaľ budú zriadené a pokiaľ budú konať vo svojom mene,
 - f) zásady hospodárenia.
- (3) Do zápisu prvého štatutárneho orgánu do registra mimovládnych neziskových organizácií koná v mene združení splnomocnenec prípravného výboru, ktorý musí mať trvalý pobyt alebo prechodný pobyt na území Slovenskej republiky.

Miestnemu zastupiteľstvu je podľa § 15 ods. 2 písm. j) zákona č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste SR Bratislave v znení neskorších predpisov vyhradené schvaľovať združovanie prostriedkov a účasť mestskej časti v združeniach.

Týmto navrhujeme schváliť účasť mestskej časti a jej vstup ako člena do občianskeho združenia s názvom ES Bratislava-Petržalka, ktoré vznikne registráciou podľa č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov. Registrovým orgánom je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

Predpokladaný potenciál výroby elektrickej energie na jednotlivých zdrojoch:

Základné školy:

Názov základnej školy	ročná spotreba el. energie KWh	rozmery strechy školy m2	celkový inštalovaný výkon Kwp	celková dodávka el. energie KWh
ZŠ Budatínska 61/3117	70614	2979	244,18	268598,4
ZŠ Černyševského 8/1286	63852	2916	239,02	184042,6
ZŠ Dudova 2/1640	73482	3226	264,43	203608,2
ZŠ Gessayova 2/1629	55743	2979	244,18	188018,9
ZŠ Holíčska 50/3159	85136	2979	244,18	188018,9
ZŠ Lachova 1/2451	61503	2998	245,74	189218,0
ZŠ Nobelovo námestie 6/1261	58756	2916	239,02	184042,6
ZŠ Pankúchova 4/2611	108057	2979	244,18	188018,9
ZŠ Prokofievova 5	66632	2938	240,82	185431,1
ZŠ Tupolevova 20/1020	112204	2616	214,43	165108,2
ZŠ Turnianska 10/3197	150356	2916	239,02	184042,6
spolu	906335			2128148,4

Materské školy:

Adresa odberného miesta materská škola	ročná spotreba el. energie KWh	rozmery strechy MS v m2	celkový inštalovaný výkon Kwp	celková dodávka el. energie KWh
Vyšehradská 17/3035	34781,80	1508	123,61	135967,21
Šustekova 33/2702	12877,01	570	46,72	51393,44
Ševčenkova 35	20118,71	1748	143,28	157606,56
Turnianska 6/3181	19970,19	1748	143,28	157606,56
Strečnianska 2/3088	21910,56	1748	143,28	157606,56
Röntgenova 16/1184	14472,61	1508	123,61	135967,21
Rovniankova 8/1664	13102,36	570	46,72	51393,44
Pifflova 10	12046,11	1748	143,28	157606,56
Macharova 1/1111	15920,15	1508	123,61	135967,21
Lietavská 1/3041	21879,19	1748	143,28	157606,56
Lachova 31/1606	9444,96	570	46,72	51393,44
Jankolova 8	8571,94	570	46,72	51393,44

Iljušinova 1	24802,07	1748	143,28	157606,56
Holíčska 30/3080	19452,11	1508	123,61	135967,21
Haanova 9/2470	10566,38	570	46,72	51393,44
Gessayova 31/1628	8404,59	570	46,72	51393,44
Bzovická 6/3238	32887,17	1508	123,61	135967,21
Bulíková 25/2693	11741,63	570	46,72	51393,44
Bradáčova 4/1749	10709,75	570	46,72	51393,44
Bohrova 1/1194	21610,65	1748	143,28	157606,56
Fedinova 7/1129	39518,23	1748	143,28	157606,56
spolu	384788,17			2351836,07

5. Predpokladaný časový harmonogram

06/2024 - spracovanie materiálu a návrhu na založenie energetického spoločenstva, súhlas miestneho zastupiteľstva

07/2024 – návrh stanov spoločenstva, registrácia občianskeho združenia a energetického spoločenstva

10-11/2024 – predpoklad úspešnej registrácie a vydanie osvedčenia ÚRSO

12/2024 – nastavenie zmluvných vzťahov a aktivít energetického spoločenstva (zmluvy o pripojení s prevádzkovateľom sústavy, zmluva o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcií elektriny, zmluvné zabezpečenie odberu vyrobenej elektriny, zmluvné vyriešenie zodpovednosti za odchýlku, zmluva o poskytovaní údajov s OKTE)

Zákon síce neupravuje akúsi „zmluvu o zdieľaní“, ale uzatvorenie zmluvného vzťahu, na základe ktorého bude dohoda na zdieľaní elektriny medzi spoločenstvom a členom bude nevyhnutné, a to buď formou osobitnej zmluvy medzi spoločenstvom a členmi alebo dohody obsiahnutej v zakladateľskom dokumente.